

Könyvismertetés

a *Biztonsági vezetői kézikönyvről*¹

LIPPAI Zsolt²

Egy recenzió megírása, egyrészt az olvasás szeretete, másrészt pedig az olvasás másokkal történő megszerettetése okán is rendkívül közel áll a szívemhez. Különösen akkor, ha egy olyan kézikönyvet mutathatok be, amely – elméleti értékeire és kézzelfogható gyakorlati hasznára tekintettel – mérföldkőnek számít a magánbiztonsági ismeretek egyetemi szintű oktatásában.

A kézikönyv jól illeszkedik a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék elmúlt hétéves iskolateremtő munkájába, amelynek eredményeként teljes egészében megújult a biztonsági szakirány képzése. A magánbiztonság és önkormányzati rendészet alapkutatásainak elvégzésére, hazai szakemberek és nemzetközileg elismert vendégprofesszorok bevonásával önálló kutatócsoport alakult, illetőleg megvalósult a „Trendek, tendenciák és kihívások a magánbiztonság és az önkormányzati rendészet köréből itthon és külföldön” KÖFOP-projekt is. A tanszék – mindennapi oktatási tevékenység mellett, a mai napig is tartó – intenzív elméleti és tudományos alapozómunkájának, képzésfejlesztési tevékenységének köszönhetően megalkotott hiánypótló szakkönyvek, egyetemi jegyzetek, publikációk pedig nemcsak oktatási célokat szolgálnak, hanem kiszolgálhatják a jelentős volumenű magánbiztonsági és önkormányzati rendészeti szakterületek szakembereit, vezetőit is.

A napjainkra népszerű és sikeres, a szakma elvárásaihoz igazodó BA szakirányt követően pedig indul a biztonsági szervező mesterképzési szak és több PhD-hallgató is a MÖR portfóliójából választott témából írja doktori munkáját.

A tanszék céltudatos építkezése részeként 2019-ben, a szakterület 11 fő nagyszerű szakemberének alkotásaként, a Dialóg Campus Kiadó gondozásában – nyomtatott és elektronikus formátumban – adták ki a *Biztonsági vezetői kézikönyvet* Christián László, Major László és Szabó Csaba szerkesztésében. A gyakorló biztonsági vezetők, valamint egyetemi oktatók, elismert, tapasztalt szakemberek által összeállított gyakorlatorientált kézikönyvvel pedig nem kevesebbre vállalkoztak, mint arra, hogy ki-lenc fejezetben összefoglalják elsősorban a magánbiztonság, valamint érintőlegesen

¹ Christián László – Major László – Szabó Csaba (szerk.): *Biztonsági vezetői kézikönyv*. Budapest, Dialóg Campus, 2019.

² LIPPAI Zsolt r. alezredes, mesteroktató, Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék. Rendészettudományi Doktori Iskola doktorandusz
Zsolt LIPPAI, police lieutenant-colonel, assistant lecturer, University of Public Service Faculty of Law Enforcement Department of Private Security and Local Governmental Law Enforcement, Doctoral School of Police Sciences and Law Enforcement, PhD student
lippai.zsolt@uni-nke.hu; <https://orcid.org/0000-0003-4211-2249>

az önkormányzati rendészet területén dolgozó biztonsági vezetők számára az általuk legfontosabbnak tartott ismereteket és helyenként szemléletmódot is.

A könyv, hiánypótló alkotásként nyújt eligazodást az elméleti, dogmatikai alapkérdésekben, rövid nemzetközi kitekintéssel élve mutatja be a hazai jogi szabályozás legfontosabb elemeit, a működés feltételeit. Részletesen taglalja a biztonsági vezetőt érintő legfontosabb jogi kérdéseket, valamint kutatások tapasztalatai alapján világít rá a vezető tevékenységét érintő legfontosabb kihívásokra is, továbbá bemutatja a magánbiztonság szociológiai aspektusú vizsgálatának eredményeit. Szintén eligazodást nyújt a biztonságtechnika aktuális fejlődési trendjeiben, és bepillantást enged a személyvédelem világába is.

A kézikönyv *A magánbiztonság és az önkormányzati rendészet fogalomrendszere* című első fejezetében Christián László és Rottler Violetta, a biztonság, a rendészet és az önkormányzati rendészet elméleti és jogi alapjait, fogalmi értelmezését, a kialakulóban lévő biztonság tudomány létjogosultságát és alapfogalmait mutatja be. A nemzetközi kitekintés egyik igen találó hasonlata alapján a magánbiztonsági szektor egy jéghegyhez hasonlítható, nagyon változatos és sokféle irányban fejlődik, ezért nehéz besorolni a különféle elméleti és jogi definíciókba. A vízfelszín feletti, látható részek: a testőrség, magánnyomozás, közrendfenntartás, biztonsági ellenőrzés hatósági intézkedésre. A biztonságvédelem jelenleg látványos és egyre inkább összekapcsolódik a biztonságtechnológiával. Ezzel szemben a hasonlat szerinti „vízfelszín alattiak” pedig a biztonsági szakértők, a biztonságtechnológiai szakemberek a biztonsági képzés oktatói, továbbá a magánkatonai haderő is idetartozik. A felszín alatti rész sokkal nagyobb, mint a jéghegy látható csúcsa.

Szabó Csaba, a kézikönyv második *A magánbiztonság működésének összehasonlítása a V4-országokban* fejezetének első részében a hazai magánbiztonsági szakterület hatósági felügyeleti rendszerét ismerteti, kiegészítve az érdekképviseleti rendszer jelenlegi helyzetének ismertetésével. A hazai rendszer elemzése mellett a fejezet második részében nemzetközi kitekintésre is sor kerül, amelyben a V4-ek három tagjára (Csehország, Szlovákia, Lengyelország) helyeződik a szakmai hangsúly, a feltételrendszer és a szakmai felügyelet bemutatásának vonatkozásában, majd Nagy-Britannia magánbiztonsági rendszerével foglalkozik. A fejezet egy olyan kutatás eredménye, amelynek során az olvasó számos európai ország magánbiztonsági rendszerébe kap betekintést azáltal, hogy azonos kérdések mentén mutatja be az adott országok magánbiztonsági szervezetrendszerének működési struktúráit.

A nemzetközi kitekintés lehetőséget nyújt arra, hogy a biztonsági szakemberek szélesítsék látásmódjukat, és a nemzetközi partnerkapcsolatok kialakítása során hasznos információkat szerezzenek a bemutatott ismeretek felhasználásával.

Bartóki-Gönczy Balázs *A biztonsági vezetőt érintő legfontosabb jogi kérdések* elnevezésű harmadik fejezetben a biztonsági vezető mindennapi munkavégzése során leggyakrabban előforduló, a személy- és vagyonvédelmi, magánnyomozási tevékenységgel, valamint a biztonságtechnikai rendszerekkel kapcsolatos legfontosabb jogi kérdésekkel foglalkozik.

Kiindulópontnak a Vagyonvédelmi törvényt veszi, ahol a hangsúlyt a tevékenység végzésének legfontosabb szabályaira, illetve a személy- és vagyonőrök jogaira helyezi. Ez utóbbit illetően – számos gyakorlati példa útján – külön foglalkozik a csomagátvizsgálás, illetve a fizikai erőszak alkalmazásának joggyakorlatával, valamint a rendezvénybiztosítás és az elektronikus megfigyelőrendszerek használatának főbb szabályával. Végül röviden ismerteti a magánnyomozási tevékenységre vonatkozó előírásokat és korlátokat, a személy- és vagyonőrök munkaköri besorolásának kérdését. A fejezet külön érdekessége, hogy a szerző, példákon keresztül mutatja be a magánbiztonságot érintő jogi szabályozás számos ponton inkoherens, nem kellően egyértelmű mivoltját, amely sok esetben nehezíti meg a jogalkalmazást.

Major László *A biztonsági vezető* című negyedik fejezetben a hatékony biztonság, a személy- és vagyonvédelem és a vezetés összefüggéseit „szentháromságként” bemutatva elemzi, amely fogalmak voltaképp az egész könyv lényegét is összefoglalják. A biztonsági vezető szemszögéből tisztázza a biztonság fogalmát, szereplőit és azok feladatmegosztását, az információ kérdéskörét, annak bizalmi jellegét és fontosságát. Rávilágít a hatékony biztonság, a személy- és vagyonvédelem, valamint a vezetés között kimutatható alapvető összefüggésekre és hipotézisekre, megvizsgálja a vezetés alapfogalmait és értelmezi a különböző vezetéselemeket. Bemutatja törzsmunkamódszerek komplex vezetői eljárásrendszereit, a biztonsági vezető lehetséges személyiségmodelljének megközelítését, kiválasztásának sajátosságait.

A fejezet egységét hangsúlyozza a bevezetőben említett, biztonsági vezetőkre vonatkozó magánbiztonsági kutatás (NKE Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Kutatócsoport 2017–2018) eredményeinek bemutatása.

Major László *A biztonsági vezető feladatrendszerének általános elemzése, értékelése* a kézikönyv ötödik, gyakorlatias megfogalmazású fejezete, amelyben a biztonsági vezető komplex feladatrendszerének, munkájának speciális tartalmát, az átlagtól esetenként eltérő vezetési módszereit, a biztonsági szervezet pozicionálását, vagy éppen újrapozicionálását mutatja be. Részletesen elemzi a szervezet működéséhez szükséges elvi, személyi és anyagi feltételek biztosítását, a szervezet feladatainak megfogalmazását, megismertetését és elfogadtatását az érintettekkel, továbbá a működés szempontjából legalkalmasabb szervezeti rend felépítését.

Az európai üzleti, jogi kultúránk fontos részeként foglalkozik a vagyonvédelmi közbeszerzésekkel kapcsolatos vezető feladatokkal, illetőleg a rendkívüli események értelmezésével, vezetési feladataival, a rendezvénybiztosítás főbb gyakorlati kihívásaival a biztonságszervezés gyakorlatában.

Csikós Gellért *Biztonsági vezető tevékenysége nagyvállalati környezetben* című, személyes hangvételű hatodik fejezetének célja, hogy gyakorlatias iránymutatást adjon a nagyvállalati biztonsági területen elhelyezkedő vezetőknek, és segítséget nyújtson a célravezető gondolkodásmód, szemlélet elsajátításában.

A szerző saját tapasztalataira épülő anyag részletesen foglalkozik a nagyvállalati biztonság jellemzőivel, rendezőelvével, a sikeres és fenntartható biztonsági működés megvalósításában – a biztonsági vezető támogatására rendelkezésre – álló „Kontroll”,

valamint a „Befolyásolás” körébe tartozó szempontrendszerekkel. Felhívja a figyelmet, hogy egy jó biztonsági vezetőnek 360 fokban kell gondolkodnia, azaz a vállalat teljes működését kell monitoroznia, ha a biztonsági tudatosságot és a védelmi intézkedéseket, különösen pedig a költségvetést időben szeretné tervezettni. Részletesen foglalkozik a biztonsági alkalmazottakkal, a biztonságtechnikával, a biztonsági folyamatokkal, a kockázatelemzési módszerekkel, a bűnmegelőzési együttműködéssel. A fejezetben megismerkedhetünk a válságkezelés, az üzleti folytonosság, illetőleg a kapacitásterv sajátosságaival.

Csege Gyula *A magánbiztonsági szektor szociológiai vizsgálata* című hetedik fejezetben a kiválasztást a dokumentumelemzés módszerével dolgozza fel, adaptálva a biztonsági terület sajátosságait és hasznosítja a 2016–2017-es évben végzett kutatás eredményeit a kiválasztási lehetőség humánerőforrás-szükséglet eredményeivel. Az emberierőforrás-módszereket és lehetőségeket az alkalmazható szakirodalom elemzésével, majd a fejezet empirikus részénél egy kérdőíves módszer adatait feldolgozva a hazai megoldásokat vizsgálja.

A fejezet egyedi módon világít rá, hogy a hazánkban kialakult gyakorlat szerint a magánbiztonsági vezető lesz az a felelős személy, aki még közvetlenül is részt vesz a munkatársai toborzásában, kiválasztásában, a kiképzésben, a közvetlen irányításban és ellenőrzésben.

A szociológia eszközeivel, kritikai véleményt formálva vizsgálja a kiválasztás módszertanát, rávilágítva arra, hogy a szakterület humánerőforrás-szükséglete jellemzően külső forrásból tud táplálkozni, a jelenlegi magánbiztonságban részt vevő személyes vagy öröknek pedig csak alacsony százaléka motivált a fejlődésre, így a kiválasztás során ennek a mérlegelése is igen fontos szempont.

Tóth Levente és Tóth Attila a kézikönyv *Biztonságtechnikai rendszerek* című nyolcadik fejezetében mutatnak rá, hogy nemzetközi tendencia a magánbiztonság térnyerése, expanziója, amelynek hátterében többek között a rendőrségek kapacitásainak megváltozott irányú eloszlása és a költséghatékonyság áll. Az államok, kormányok rájöttek, hogy a rendészeti monopólium szigorú fenntartása mellett, bizonyos feladatok, különösen egyes háttértevékenységek privatizálhatók, kiszervezhetők. Ezáltal egyre nagyobb igény jelentkezik a teljes körű vagyonvédelem kiépítésére, illetve a meglévő biztonságvédelmi rendszerek folyamatos fejlesztésére, bővítésére. E feladat megvalósításában kiemelkedő szerepet játszanak a komplex vagyonvédelmi rendszerek, azaz a mechanikai védelem, az elektronikai jelzőrendszerek, valamint az élőerős védelem és a különböző szervezeti intézkedések összessége.

A fejezetben megismerhetjük az optimális biztonság fogalmát, a tűzjelző rendszereket, a beléptetőrendszereket és azok tervezését, kivitelezését és karbantartását, a tűzveszélyességi és kockázati osztályok meghatározását. Betekintést nyerhetünk az életünket behálózó, bennünket körülvevő beléptetőrendszerek, behatolás- és támadásjelző és videómegfigyelő, a kibervédelem és az elektronikus védelmi rendszerek különleges világába.

Nagy Tamás és Lukács Zsolt szerzőpáros *A személyvédelem rendészeti jellemzői és magánbiztonsági szerepe* címmel írt kilencedik fejezetének célja a személyvédelem dogmatikai és jogi hátterének tisztázása, az állami rendészet és a magánbiztonság személyvédelmi tevékenységeinek összehasonlítása, illetve a személyvédelmi szolgáltatás gyakorlati jellemzőinek ismertetése. Az elméleti és gyakorlati ismeretek remek ívű összefoglalásának célja egyrészt a hiánypótlás, másrészt az, hogy olyan támpontot biztosítson a magánbiztonság jövőbeni szakemberei számára, amelyre munkájuk során nyugodt szívvel támaszkodhatnak.

Záró gondolatként pedig álljanak itt a könyv létrehozójának, Dr. Christián László habilitált egyetemi docensnek a kézikönyv bevezetőjében is megjelent szavai:

„Örömmel ajánlom a gyakorló biztonsági vezetők, a most tanulmányaikat folytató hallgatók, a szakmai közönség és minden érdeklődő szíves figyelmébe kézikönyvünket! Jó olvasást, jó tanulást kívánok!”

IRODALOMJEGYZÉK

Christián László – Major László – Szabó Csaba (szerk.): *Biztonsági vezetői kézikönyv*. Budapest, Dialóg Campus, 2019.